

Stadionturizmus

Madrid, Milánó, München, Manchester – e négy város nemcsak kezdőbetűjében közös, hanem hogy útikönyveikben a történelmi látnivalókon túl mostanában attrakcióként szerepel a stadiontúra is. A nagy futballkluboknak ez egy újabb bevételi forrás, a turistáknak pedig igazi csemege, hogy betekinthesek a színpalak mögé. | Papp-Váry Árpád, a BKF Marketing Intézetének vezetője és Gigor Attila, végzős BKF-es hallgató

Ecikk írója imádja a stadionokat: bárhol is jár a világon, a kötelező látnivalók mellett (sőt néha előtt) mindig kíváncsi az ottani futballszentélyre is. Úgy tűnik, nincs egyedül, mert egyre több nagy európai klub kínálja lehetőséget arra, hogy az érdeklődők ne csak egy meccs során juthassanak be a stadionba, hanem lényegében bármelyik nap. Ráadásul ezeken a túrákon a komplexum olyan helyeire is eljuthatnak, ahová máskor nem: végignézhetik a trófeákat, beleszagolhatnak az öltözőbe, leülhetnek a kispadra, megérinthetik a gyepet, parádézhatnak a VIP-páholyban, vagy éppen a sajtószobában eljátszhatják, hogy miként adnak meccs után nyilatkozatot. A klubok pedig a túráért pénzt kérhetnek, és a kijárat természetesen a shop, ahol a látogatók többsége az élmény hatása alatt még biztos vesz valamit.

HAJRÁ, STADIONOK!

De kik is a látogatók? Nos, egyrészt természetesen a helyi szurkolók, akik örülnek neki, hogy belülről láthatják, hol készül kedvenc csapatuk. Aztán vannak a

nemzetközi szurkolók – ma már a tévécsatornák, illetve az internet segítségével a legtöbb Bajnokok Ligája-szerelő klubnak hatalmas virtuális szurkolótáborra van. Ők pedig, amikor nagy ritkán eljutnak csapatuk meccsére élőben, meglátogatják a várost, akkor teljes élményt akarnak: a mérkőzés mellett egy másik módon is látni a stadiont. Persze sok nagy klub meccsére lehetetlen jegyet szerezni, így van, hogy csak a túra marad. Aztán vannak azok, akik ha mondjuk Madridban, Barcelonában, Münchenben, Amszterdamban járnak

turistaként, a történelmi látnivalókon kívül beiktatják a stadiont is a programba – amit egyébként már az útikönyvek is ajánlanak, illetve általában a helyi szállodákban is van szórólap a stadiontúráról. Végül van egy olyan csoport, amelynek teljesen mindegy, hol jár, egyszerűen szívesen nézi meg a stadiont, legyen ott szervezett túra, vagy sem.

Akárhogy is, ma már egyre több helyen van szervezett stadiontúra, vagyis amikor belépőjegy ellenében egy meghatározott útvonalon, többnyire egy idegvezető kalauzol minket.

A Bayern München és az 1860 München stadionja

A nagy futballnemzetek közül kiemelkedik Németország, ahol szinte az összes első osztályú csapat esetén lehetőség van ilyenre. Kiemelkedik ezek közül a müncheni Allianz Arena, amely nemcsak a Bayern, hanem az 1860 München otthona is. Angliában is sok klub kínálja ilyen szolgáltatást, és természetesen Londonban akár több stadiontúrára is befizethetünk az ottani csapatoknál. Spanyolországban a két nagy, azaz Madrid és Barcelona mellett még néhány másik városban is van stadiontúra. Érdekeség ugyanakkor, hogy Olaszországban csak Torinóban (a Juventus székhelye), valamint Milánóban (az Internazionale és az AC Milan városa) kínálnak ilyeneket. A szerző személyes tapasztalata, hogy amikor Rómában elment megnézni az ottani szentélyt, a Lazio és az AS Roma stadionját, az egykori 1960-as olimpiai stadiont, a bejáratnál rossz angolul egy „nincs stadiontúra” tábla lógott, és a marcona őr sem akarta továbbengedni. Ez azért is volt furcsa, mert a milánói San Siro esetén fel lehetett ülni a lelátóra, meg lehetett nézni az öltözőt (ami meglepően retró), miközben az idegvezető minden részletéről beszámolt. Persze van annál is furcsább, mint amikor nincs stadiontúra. Portóban e sorok írója azzal szembesült, hogy van ugyan hivatalos túra, vezetéssel, de közben tilos fotózni. De mi értelme van az egésznek, ha az ember saját magát, vagy éppen akivel van, nem tudja lefotózni a kispadon, a sajtószobában, az öltözőben?

VIP-ÉRZÉS

A rutinosabbak éppenséggel lehetőséget adnak erre, sőt a látogatók mindenféle igényre gondolnak, ezért rendkívül sokféle csomag választható. Az Old Traffordon, a Manchester United szentélyében például a klasszikus, 70 perces túra mellett választható a teljes délelőtti is. Ez már teával, kávéval és keksszel kezdődik, de az igazán extra, hogy az idegvezető egy korábbi klasszisjátékos. Az ő tolmácsolásában pedig nyilván extra sztorik elevenednek meg, ezért az ár is extra: a normál 14,50 font helyett 120 font. Igaz, ezért még az ebédet is az egykori sztár társaságában fogyaszthatjuk el. Egy má-

FOTÓ: PROFIMEDIA

sik túra esetén a stadion megközelítése a különleges: a látogatók a belvárosból indulva, egy csatornán hajóva érik el az Old Traffordot. Hozzá kell tenni, a túra, vagyis a stadion bejárása mellett ott van a Manchester United múzeuma is, amelyre kb. másfél órát ajánlanak, annyi látnivaló van.

A müncheni Allianz Arenában is sok lehetőség közül lehet választani az alapverzió mellett. Az exkluzív stadionbejárásról úgy láthatjuk a pályát, ahogyan a játékosok és a VIP-vendégek. Helyet foglalhatunk az edzői stáb székében a kispadon, megcsodálhatjuk a lenyűgöző látványt a VIP-vendégeknek fenntartott szobából. A speciális túra végén pedig egy pohár pezsgővel búcsúznak el tőlünk. De van külön gyerektúra a 6 és 12 éveseknek is fociversennyel, sőt születésnapra is megszerveznek – persze a megfelelő összegért. A stadiont (illetve annak részeit) egyébként sokszor üzletemberek bérik, mert ideális helyen fekszik, pont félúton a reptér és a városközpont között, ultramodern a berendezés, ráadásul még-

A Lazio és az AS Roma otthona az olasz fővárosban

iscsak a Bajnokok Ligája-győztes otthonában van a tárgyalás.

A Real Madrid túráját a Santiago Bernabéu stadionban már csak azért sem szabad kihagyni, mert láthatjuk közelről Puskás játékgedélyét, különböző fotókat róla, vagy éppen relikviákat a legendás 7:3-as BEK-döntőről, amelyen négy gólt lőtt. A túra elején egy panorámalift visz fel, így a stadion és a gyepterület látható. Utána következik a díjak terme, rengeteg kupával. Később lehetőség van arra, hogy leüljünk a kispadra, és elképzeljük, milyen az edző vagy éppen a cserejátékosok helyzete. Az öltözőkön is végigvezetik

a látogatókat, még ha nem is mutatják meg minden részletét. És mint máshol, természetesen a sajtóterembe is be lehet ülni, a végén pedig a klub és az Adidas közös boltja fogad. Természetesen a túrán felül a Bernabéuban is vállalnak mindenféle rendezvényeket: 10 főtől 80 ezer főig.

A barcelonai Camp Nou, amely jelenleg Európa legnagyobb stadionja, 98 772 fős kapacitással, szintén kínál stadiontúrát. A honlap szerint ráadásul ez a leglátogatottabb sportmúzeum a világon. Érdekesség továbbá, hogy van lehetőség egy éjszakai túrára, amely különleges élményt nyújt

a látogatóknak. Az FCB Superstore La Botiga pedig a klub hivatalos üzlete, ahol több mint kétezer négyzetméteren minden megvásárolható, ami Barcelona-színeket tartalmaz. Több mint háromezer különböző cikk, a mezeketől az iskolai felszereléseken át a könyvekig, óráig minden megtalálható itt. A shop extra szolgáltatásai közé tartozik, hogy a megvásárolt mezre a vevő által kért szám és név is felkerülhet (perszonalizáció), sőt ugyanez a cipőkel is kivitelezhető. Így aztán a többség a stadiontúrára kifizetett 23 eurónál a végén lényegesen többet hagy ott. Hiába, nagy foci, nagy pénz.

**NEKIK JÁTÉK, NEKÜNK FELADAT AZ ÉLHETŐBB
JÖVŐ ALAPJAINAK MEGTEREMTÉSE**
MINDENT MEGTESZÜNK A JÖVŐ GENERÁCIÓINAK
DIGITÁLIS FELKÉSZÍTÉSÉÉRT